

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrosancti Nominis Iesv Cvltvs Et Miracvla

Stengel, Carl

Augustae Vindellicorum, 1613

De abusu diuini Iesv nominis per vana iuramenta. Cap. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49813](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49813)

DE ABVSV DIVINI IESV NO-
MINIS PER VANA IURA-
menta.

CAPVT XXIV.

Cur no-
mine Ie-
sv per iu-
ramenta
non abu-
tendum.
*Aug. ser-
m. 28. de Ver-
bis Apo-
stoli.*

D

Iuini nominis per iuramenta profanam
appellationem vt fugiamus hortatur Iaco-
bus cap. 5. suæ epistolæ: *Ante omnia*, in-
quit, *fratres mei, nolite iurare neque per ca-
lum, neque per terram, neque aliud quodcumque iuramen-
tum. Sit autem sermo Vester est, est, non, non.* Dicitur Au-
gustinus: *Isto, inquit, verbo (ante omnia) cautus nos fe-
cit Dominus Iacobus aduersus linguam nostram. Ante omnia,*
*ait, Et attendatis pra ceteris, vt sigiletis, ne surrepat vo-
bis consuetudo iurandi, &c.*

Jurandi
cōsuetu-
do extir-
panda.
Longè di-
stat a per-
iurio, qui
longè di-
stat a iu-
ramento.
*Ambr. in
Psal 118.
Eccles. 23.*

Cauenda autem iuramenta sunt, ne dum iuramus, in-
mendax iusiurandum incidamus. *Falsa iuratio*, ait Au-
gustinus loco citato, *exitiosa est, Vera iuratio periculosa,*
nulla iuratio secreta. Et in sermone de decollatione Ba-
ptistæ. *Dominus qui prohibet iurare, supra ripam te no-
luit ambulare, ne pis tuus in angusto labatur, & cadas.*
Item, Psal. 109. *Homo qui per consuetudinem iurandi po-
teſt in periurium labi, bere prohibetur iurare, tanto enim
longius erit a periurio, quanto erit longè a iurando.* D. Am-
broſius: *Voluit Deus te non iurare ne periores.* Eccles.
23. *Iurationi non affueſcat os tuum, multi enim caſus in
illâ.*

Vigilandum ergò, inuictoque animi decreto aduersus iuramenta lingua frænanda est, quæ si fræno non coercetur, in mille crimina nos dat præcipites. *Maior consuetudo*, ait Augustinus, *maiorem flagitat intentionem, lingua facilitatē habet motus, in vdo posita est, facile labitur in lubrico. Quanto illa citius, & facilius mouetur, tanto tu aduersus illam fixus esto. Domabis si vigilabis, vigilabis si timebis, timebis si Christianum te esse cogitaueris.* Hæc Augustinus.

Exemplo verò suo nos ad extirpandam iurandi consuetudinem in sermone indicato de Baptista his verbis hortatur: *Timendo Deum iurationem abstulimus de ore nostro. Quis nos audit aliquando iurantes? luctatus sum contra consuetudinem meam, in ipsa luctatione inuocaui Dominum adiutorem, prestuit mihi Dominus adiutorium non iurandi. Nihil mihi facilius, quam non iurare.* Imitemur sanctissimum Patrem, aduersus iurandi consuetudinem, Dei implorato auxilio, luctemur: nihil nobis facilius erit, quam nō iurare: Vigilemus. Vigilabimus (vt ille ait) si timuerimus: Timebimus si Christianos nos esse, Deoque totius vitæ rationem reddituros cogitauerimus.

Timore prauam hanc consuetudinem superare docet Chrysostomus exemplo oratoris illius, qui pratum humerum motum appensis vicit gladiis. *Dicitur*, inquit, *quod oratorum quidam, præ quadam stulta consuetudine, dexterum eundo humerum continuè mouebat. Sed tamen consuetudinem vicit, & gladios acutos &rinque humeris imposuit, & vulneris timore, membrum ineptè se mouens corrigeret. Hoc & tu lingua tua facias, & ipsi pro gladio diuina pœna timorem impone, & omnino superabis. Impossibile enim est, meditantes & studentes, & opus hoc facientes, &quam superari.* Hæc Chrysostomus.

Quod si iusiurandum dare, opus aliquando sit, ex ore nostro, nomen sanctissimum Dei, debito cum comitatu prodeat. Adsit in primis animaduersio, atque

D. Augu. ser. 28. de verb. Apost.

Lingua facilitatē habet motus, in vdo & lubrico est. Exemplo S. Augustini non esse iurandum.

Lingua timoris fræno refrænanda. *Chrys. ho. 7. ad populum.*

Quomodo nomen diuinum in iuramento proferendum.

attentio, præterea veritas, reuerentia, atque necessitas comitetur, ita vt magnâ cum nominis diuini veneratione iusiurandum proferamus: Prius tamen cuiusmodi de re agatur, diligenter consideremus, verissimamque rem, & iuramentum necessarium, Deoque placere esse cognoscamus. D. Thomas: *iuramentum, ait, est sicut medicina, qua non semper accipitur, sed in necessitate. Iuro, ait D. Augustinus, sed quantum mihi videtur, magna necessitate compulsus: cum videro non mihi credi nisi faciam, & ei, qui mihi non credit, non expedire, quod non credit.* Vides sanctissimum Patrem non nisi magna compulsus necessitate iurare?

De veritate autem quæ iuramento inesse debet, quid loqui necesse est? cum vir probus semper, etiam sine iuramento vera loquatur. Audi Philonem in libro de Decalogo: *Vtilissimum, inquit, fuerit, & rationali natura conuenientissimum omnino abstinere à iureiurando: & sic veritati assuescere. Et simplex sermo vim iuramenti habeat.* Et in libro primo de specialibus legibus: *Quicquid vir bonus asseuerat, perinde, ac iurato credi debet: cum verbum eius firmum sit, ac rigidum, nullo mendacio flexibile, veritate in qua fundatur, subnixum.* Hæc ille, Vides firmum verborum, iuramenti que fundamentum esse veritatem: hoc igitur primum loca, sine hoc iuramentum corrui. Vide quid requirat in iurante homine, idem Hebraeus Philo in libro de Decalogo. *Iuratus ait, debet omnes rei circumstantias diligenter perspicere: quanta sit, quam vera, quam bene à se percepta.* D. Ambrosius inquit: *Nemo bene iurat, nisi, qui potest scire quod iurat. Lux tibi præeat, si iurare disponis: id est cognitio veritatis præcedat, et vinculum sacramenti, tibi non possit nocere. Vbi religio sanctior, ibi fides veritatis est plenior.*

Iam verò, qua reuerentia DEI NOMEN tractari debeat, docet Theodoretus: *Quid sibi vult, inquit, Non assumes nomen Dei tui inuanius? Quia iam prohiberi dicunt, ne quis res vauas, hoc est, idola nomine Dei vocet:*

D. Thom. se cognoscamus. *D. Thom.* *iuramentum, ait, est sicut medicina, qua non semper accipitur, sed in necessitate. Iuro, ait D. Augustinus, sed quantum mihi videtur, magna necessitate compulsus: cum videro non mihi credi nisi faciam, & ei, qui mihi non credit, non expedire, quod non credit.* Vides sanctissimum Patrem non nisi magna compulsus necessitate iurare?

D. Augu. ser. 28. de *Verbis Apostoli.* In iuramento veritas maximè requiritur. *Philo.* Fundamentum iuramenti veritas.

Philo. *D. Ambr.* *Psal. 118.* *Theod. q. 41. in Exodus.* De reue-

Philo. *D. Ambr.* *Psal. 118.* *Theod. q. 41. in Exodus.* De reue-

cet: aliusne quis iurando mentiatur. Ego autem puto diuinam legem statuere, ne quis nomen DEI pronunciet, sine aliqua ratione, & veluti docendi, aut orandi, aut alia quadam necessitate. Solent enim nonnulli, etiam ludentes, & ridentes, & venerit in linguam, reuerendum NOMEN DEI proferre. Hoc arbitror diuinâ lege prohiberi. Si enim permulti consueverunt, pretiosorem vestem, diebus festis reseruare; multò iustius est diuinum nomen, precibus, atque docendi officio consecrare. Hæc ille. Itaque existimat Theodoretus secundo præcepto nominis diuini indecoram, & ridiculam appellationem, vt blasphemias omittam, prohiberi.

retia; que
nomini
diuino
est habē-
da.

Urget vehementius Chrysoctomus his verbis: Nescitis quid sit Deus, & qualis debeat ore Vocari? quod si de quopiam probo quidem viro loquamur, dicimus; Os tuum abluc, & ita commemora. Nunc vero nomen super omne nomen venerandum, in omni terra admirabile, quod audientes demones horrent, temerariè circumferimus. Nonne dum Deus nominatur, oporteret horrere? Et apud Iudeos quidem tam venerandum erat Dei nomen, & in lamina scriberetur, & nemini literas nominis ferre liceret, nisi sacerdotum principi, nunc autem velut quiddam vulgare, sic ipsius nomen circumferimus. Hæc Chrysoctomus.

D. Chryf.
hom. 26.
pop. Anti-
ochen.

Exod. 28.

Nomen DEI sanctum & tetragramaton I E H O V A impositum, cum sacris induebatur vestibus. Hæc res indicat Dei nomen summa cum veneratione capiti esse imponendum, non temerè ac ridiculè pronuncian- dum, non mendacibus iuramentis adhibendum; abluto à mendacio ore, & cum laudis etiam præfatione proferendum. Quomodo enim non est absurdum, ait D. Chrysoctomus, seruum quidem non audere dominum nominatum, & sine honoris præfatione appellare; angelorum vero Dominum, temerè & contemptim ubique iactare? Vis discere quomodo ipsum appellant superiores potestates, cum quanto honore, quanta admiratione? Videbam Domi-

Nomen
Dei su-
pra caput
ferendū,
& abluto
ore a mē-
dacio
proferen-
dum.

D. Chryf.
hom. 7. ad
pop.

Isai. 6.

num, ait Isaias, sedentem in throno alto, & eleuato, & Seraphim stabant circa ipsum, & clamabant alter ad alterum, & dicebant, Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth, plena est omnis terra gloria eius. *Vidisti cum quanto timore, quanto honore nominant eum, glorificantes, & laudantes, &c.*

D. Chryf. hom. 26.

Denique quorsum iuras? nimirum vt fidem dictis facias; facies magis, si nunquam iures. Eiusdem Chrysofomi est sententia hæc. *Hoc, inquit, interdum à nonnullis audiui; Nisi iurauero, non credit. Tu es horum causa, qui facile iuras, Quoniam si id non faceres, sed omnibus constaret, quod non iurares; mihi crede dicenti; quod is, qui mille deuorant iuramenta, maiorem ipse fidem solo nutu inuenires. Et in fine Homiliæ 7. Quod, inquit, non iuramentum fide dignum hominem faciat, sed vta testimonium & conuersationis integritas, & mens bona, sepe multi iurantes disrupti sunt, & non persuaserunt; alii vero annuentes tantum, multo iuratis fide digniores apparuerunt. Philo verò in libro primo de specialibus legibus; In tantum, inquit, valet quorundam impudens, & vel religiosissima, nec sine horrore audienda Dei nomina, congerantur aceruatim per summam impudentiam, quasi euicturi sint crebris deiterationibus & sibi credatur, Fatui, qui non intelligunt; consuetudinem crebrò iurandi, argumentum esse perfidia, non fidei, duntaxat prudentiorum iudicio.*

☉) ? (☉

